

האוניברסיטה העברית בירושלים

סילבוס

יהודים ונוצרים: תפיסות הדדיות - 24178

תאריך עדכון אחרון 18-09-2022

נקודות זכות באוניברסיטה העברית: 2

תואר: בוגר

היחידה האקדמית שאחראית על הקורס: מדע הדתות

השנה הראשונה בתואר בה ניתן ללמוד את הקורס: 0

סמסטר: סמסטר א'

שפת ההוראה: עברית

קמפוס: הר הצופים

מורה אחראי על הקורס (רכז): כרמה בן יוחנן

דוא"ל של המורה האחראי על הקורס: karma.ben-johanan@huji.ac.il

שעות קבלה של רכז הקורס: בתיאום מראש

מורי הקורס:

ד"ר כרמה בן יוחנן

תאור כללי של הקורס:

הסמינר יעסוק בסוגיות ובמתחים מרכזיים ביחסי יהודים ונוצרים, כפי שאלה משתקפים בהגות דתית, בפולמוסים פומביים ובאירועים היסטוריים. הסמינר מתמקד בעת הזאת, ובתמורות שהתחוללו ביחסי יהודים ונוצרים בעקבות השואה, הקמת מדינת ישראל, תהליכי החילון ונדידת מרכז הכובד של העולם הנוצרי אל מחוץ לאירופה. עם זאת, על מנת להבין תמורות אלה לעומקן, נדון גם באירועים ובטקסטים מכוננים ביחסי יהודים ונוצרים לאורך ההיסטוריה.

מטרות הקורס:

היכרות מעמיקה עם ההיסטוריה המודרנית המאוחרת של יחסי יהודים ונוצרים, כמו גם עם סוגיות מפתח בהתפתחות היחסים הללו מראשיתם. פיתוח יכולת ניתוח של טקסטים מורכבים והבנת הפערים בין הטקסט לסאבטקסט.

תוצרי למידה

בסיומו של קורס זה, סטודנטים יהיו מסוגלים:
כנזכר לעיל.

דרישות נוכחות (%) :
10

שיטת ההוראה בקורס: סמינר, דיון כיתתי

רשימת נושאים / תכנית הלימודים בקורס:

הקורס יעסוק בעיקר בפולמוסים תוך ובין-דתיים בנושאים הבאים: השואה והעולם הנוצרי, יחס הנוצרים למדינת ישראל, יחס ההלכה היהודית לנצרות, האם אפשר להיות יהודי ונוצרי בעת ובעונה אחת, המיסיון ליהודים ועוד.

חומר חובה לקריאה:

שיעור 1: יהודים, נוצרים והשואה (24.10.22)

שיעור 2: ראשיתו של מפנה (31.10.22)

קריאת חובה

Maritain, Jacques, "The Mystery of Israel", in: *Ransoming the Time*, trans. by Harry Lorin Binsse (New York : Gordian Press, 1972), pp. 141-179.

שיעור 3: הצהרת ועידת הוותיקן השנייה על היהודים והיהדות (07.11.22)

קריאת חובה

ועידת הוותיקן השנייה, "בעת הזאת: הצהרת הכנסייה על יחסה לדתות הלא נוצריות סעיף 4 (1965)", בתוך: בעת הזאת: מסמכים ומחקרים על אודות הכנסייה הקתולית והיהודים לנוכח השואה ובעקבותיה, בעריכת דינה פורת, כרמה בן יוחנן ורות בראודה (תל אביב: אוניברסיטת תל אביב, 2015), עמ' 33-31.

John Connelly, *From Enemy to Brother: The Revolution in Catholic Teaching on the Jews 1933 - 1965* (Cambridge, MA: Harvard University Press, 2012), 239-272.

שיעור 4: מה מותר ומה אסור ללמוד מן השואה (14.11.22)

קריאת חובה:

Marcel Jacques Dubois, "Christian Reflections after the Holocaust." In: *Sidic*. Vol. 8, No. 2 (1974): pp. 4-15

Johann Baptist Metz, "Facing the Jews: Christian Theology after Auschwitz", in *Concilium: The Holocaust as Interruption* (1984), pp. 26-32.

קריאת רשות:

כרמה בן יוחנן, "היש אנטישמיות נוצרית? היסטוריה של דיון פנים-קתולי (1965-2000)", ציון (2020), 359-345.

שיעור 5: הרצאת אורח –פורט בהמשך (21.11.22)

שיעור 6: פולמוס פנים-אורתודוקסי על יחס היהדות לנצרות (28.11.22)

Joseph Dov Halevi Soloveitchik, "Confrontation", *Tradition* 6/2 (1964), pp. 17-29.

Irving Greenberg, *For the Sake of Heaven and Earth: The New Encounter Between Judaism and Christianity* (Philadelphia: Jewish Publication Society, 2004), pp. 3-15.

יהודה הרצל הנקין, שו"ת בני בנים ג (ירושלים: צור-אות, תשנ"ח), סי' לה-לו.
אביגדור הלוי נבנצל, שיחות לספר בראשית (ירושלים: מפעל "חזון פתיה" לשיקום תעסוקתי, תש"ן), רמזרח.

שיעור 7: הפולמוס על "דברו אמת" (07.12.22)

"Dabru Emet: A Jewish Statement on Christians and Christianity", National Jewish Scholars Project, 10 September 2000.

https://www.bc.edu/content/dam/files/research_sites/cjl/texts/cjrelations/resources/documents/jewish/dabru_emet.htm

Berger, David. "Statement Regarding the New York Times Ad by Dabru Emet", Orthodox Union Advocacy Center (14 September 2000). https://advocacy.ou.org/statement_by_dr_david_berger_regarding_the_new_york_times_ad_by_dabru_emet/

Levenson, Jon D. "How Not to Conduct Jewish-Christian Dialogue", *Commentary Magazine* (December 2001).
- <https://www.commentarymagazine.com/articles/jon-levenson-2/how-not-to-conduct-jewish-christian-dialogue/>

שיעור 8: מיהו יהודי (והאם הוא יכול להיות גם נוצרי)? (12.12.22)

קריאת חובה:

"Rufeisen, Oswald, v. Minister of the Interior", in: Asher Felix Landau and Peter Elman (eds.), Selected Judgements of the Supreme Court of Israel (Jerusalem: The Ministry of Justice, 1962), pp. 1-34.

ז'אן מארי לוסטיז'ה, ההבטחה (מספרי העמודים יימסרו בהמשך)

שיעור 9: הפולמוס על מדינת ישראל (26.12.22)

קריאת חובה:

Eckardt, A. Roy, and Alice L. Eckardt. "Again, Silence in the Churches." In: A. Roy Eckardt. Elder and Younger Brothers: The Encounter of Jews and Christians (New York: Charles Scribner's Sons, 1967), 163-177.

Metropolitan George Khodr, "Feelings and Reactions of Eastern Christians towards Issues Arising from the Palestinian Problem", Unpublished speech (WWC Archives, 1972), 1-7.

קריאת רשות:

Michael Azar, "Supersessionism": The Political Origin of a Theological Neologism", 1 SCJR 16 no. 1 (2021): 1-25.

D'Costa, Gavin, and Shapiro, Faydra, Contemporary Catholic Approaches to the People, Land, and State of Israel (Catholic University of America Press, 2022).

שיעור 10: ישועת ישראל מאין? הפולמוס על המיסיון (02.01.23)

קריאת חובה:

Evangelische Kirche in Deutschland, Declaration on Luther and the Jews:
<https://www.ekd.de/en/Martin-Luther-and-the-Jews-272.htm>

----. "... he keeps faith forever." (Psalm 146:6): Declaration concerning Christians and Jews: <https://www.ekd.de/en/Declaration-concerning-Christians-and-Jews-263.htm>

D'Costa, Gavin. Catholic Doctrines on Jews After the Second Vatican Council (Oxford: Oxford University Press, 2019).

שיעור 11: איך לקרוא את פאולוס (והאם זה משנה מי קורא)? (09.01.23)

Stendhal, Krister, "The Apostle Paul and the Introspective Conscience of the West", in: Harvard Theological Review Vol. 56, No. 3 (Jul., 1963), pp. 199-215.

קריאת רשות:

Kister, Menahem, "Deeds, Reward, and Divine Mercy: Jewish Views and Pauline Passages", *Journal for the Study of Judaism* Vol. 52, No. 1 (2021), pp. 1-44.

Lamin Sanneh, *Translating the Message: The Missionary Impact on Culture* (Maryknoll, NY: Orbis Books, 2009), 13-53.

שיעור 12: פולמוס מרקיון ושורשי האנטישמיות (16.01.23)

קריאת חובה:

Notger Slenczka, "On Old Testament Hermeneutics – Remarks on a Debate triggered by 'Notger Slenczka'", *Die Kirche und das Alte Testament* (2013)", 1-10.

Joseph Ratzinger, Preface to "The Jewish People and Their Sacred Scriptures in the Christian Bible" (Vatican: The Pontifical Biblical Commission, 2001), https://www.vatican.va/roman_curia/congregations/cfaith/pcb_documents/rc_con_cfaith_doc_20020212_popolo-ebraico_en.html#PREFACE

קריאת רשות:

David Nirenberg, *Anti-Judaism: The Western Tradition* (New York: Norton, 2013), 87-134.

Ratzinger, Joseph, Preface to "The Jewish People and Their Sacred Scriptures in the Christian Bible" (Vatican: The Pontifical Biblical Commission, 2001), https://www.vatican.va/roman_curia/congregations/cfaith/pcb_documents/rc_con_cfaith_doc_20020212_popolo-ebraico_en.html#PREFACE

Samuel Loncar, "Christianity's Shadow Founder: Marcion, Anti-Judaism, and the Birth of Liberal Protestantism" (2021), <https://themarginaliareview.com/christianitys-shadow-founder-marcion-anti-judaism-and-the-birth-of-liberal-protestantism/>

Karma Ben Johanan, *Jacob's Younger Brother: Christian-Jewish Relations after Vatican II* (Cambridge, Mass.: Harvard University Press, 2022), pp. 110-116.

שיעור 13: על גבולות הדיאלוג היהודי-נוצרי (23.01.23)

קריאת חובה:

Thomas Alfred Howard, *The Faiths of Others: A History of Interreligious Dialogue* (New Haven: Yale University Press, 2021), pp. 235-239.

חומר לקריאה נוספת:

הערכת הקורס - הרכב הציון הסופי :
מבחן מסכם בכתב/בחינה בעל פה 0 %

הרצאה 0 %
השתתפות 10 %
הגשת עבודה 62 %
הגשת תרגילים 28 %
הגשת דו"חות 0 %
פרויקט מחקר 0 %
בחנים 0 %
אחר 0 %

מידע נוסף / הערות:

דרישות הקורס: הכנת כל קריאות ה'מקור' לקראת כל שיעור, וקריאת ספרות משנית מפעם לפעם, כמפורט בסילבוס.

נוכחות מלאה והשתתפות פעילה בשיעורים (למעט חריגות באישור המרצה): 10%.
תגובות שבועיות בנות עמוד אחד כל אחת על שבע קריאות ממהלך השיעורים (לבחירתן/ם): 28%
(7*4). את התגובות הללו יש להגיש ביום שלפני השיעור.
עבודה אישית או בזוגות להגשה או להצגה בכיתה (4-6 עמודים): 62%.
ישנה אפשרות לכתוב עבודה סמינריונית (20-30 עמודים) בקורס.